

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Черкаської
медичної академії

Інна ГУБЕНКО

25 листопада 2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КВАЛІФІКАЦІЙНІ РОБОТИ У ЧЕРКАСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ АКАДЕМІЇ

Положення розглянуто
та схвалено Вченою радою
Черкаської медичної академії
Протокол № 5 від 25 листопада 2025 р.

Голова Вченої ради

Інна ГУБЕНКО

Введено в дію наказом ЧМА
від 26.11.2025 № 106

Розробники:

Олександра Шевченко – кандидат психологічних наук, доцент, проректор з науково-методичної роботи Черкаської медичної академії

Інна Маруш – доктор філософії, проректор з навчальної роботи Черкаської медичної академії

Любов Білик – кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти Черкаської медичної академії

Ольга Федосєєва – кандидат медичних наук, доцент, проректор з практичної роботи Черкаської медичної академії

Юлія Карпенко – декан факультету магістерської та бакалаврської підготовки № 1 Черкаської медичної академії

Наталія Борисенко – декан факультету магістерської та бакалаврської підготовки № 2 Черкаської медичної академії

1. Загальні положення

1.1 Кваліфікаційна робота (КР) є самостійним науковим дослідженням, що має внутрішню єдність, відображає хід і результати розробки обраної теми. Робота магістра повинна:

- демонструвати здатність здобувача розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у відповідній сфері;
- відповідати сучасному рівню розвитку науки, а її тема – бути актуальною;
- відбивати як загальнонаукові, так і спеціальні методи наукового пізнання, правомірність використання яких всебічно обґрунтовується у кожному конкретному випадку їх використання;
- містити новий матеріал, що включає опис нових фактів, явищ і закономірностей або узагальнення раніше відомих положень з інших наукових позицій або у зовсім іншому аспекті;
- передбачати елементи наукової полеміки; наводити вагомі й переконливі докази на користь обраної концепції, всебічно аналізувати і доказово критикувати протилежні їй точки зору;
- відповідати принципам академічної доброчесності;
- носити творчий характер, базуватися на використанні статистичних даних і чинних нормативно-правових актів;
- відповідати вимогам логічного й чіткого викладання матеріалу, обґрунтованості й достовірності фактів;
- відображати вміння студентів користуватися раціональними прийомами пошуку, відбору, обробки та систематизації інформації, можливості працювати над певним конкретним науковим завданням;
- мати науково-практичну цінність, поєднувати теоретичне висвітлення питання теми з аналізом практики, показувати загальну та освітню культуру студентів;
- бути правильно оформленою (чітка структура, завершеність, вірне оформлення бібліографічних посилань, списку літератури, охайність виконання).

КР є самостійним науковим дослідженням, що виконується *за допомогою наукового керівника (із залученням наукових консультантів)*, оформлюється у вигляді наукової роботи, написаної державною мовою.

Кваліфікаційна робота розробляється протягом навчального року й публічно захищається на завершальному етапі навчання.

1.2. Організація та підготовка кваліфікаційних робіт здійснюється відповідно до вимог Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», стандарту вищої освіти зі спеціальності та даного Положення, Положення «Про академічну доброчесність у Черкаській медичній академії», Положення «Про перевірку робіт на плагіат у Черкаській медичній академії».

1.3. Результати дослідження повинні бути апробованими у вигляді не менше 2-х публікацій в періодичних виданнях та наукових збірках, доповідей на науково-практичних конференціях тощо.

1.4. На основі цього Положення фахові кафедри можуть розробляти відповідні

методичні рекомендації з урахуванням специфіки проведення наукових досліджень у певних наукових галузях та зумовлених цим особливостей виконання кваліфікаційних робіт.

2. Визначення тематики і наукових керівників кваліфікаційних робіт

2.1. Тематика кваліфікаційних робіт визначається фаховими (випускаючими) кафедрами, затверджується Вченою радою і доводиться до відома студентів.

2.2. Студенту-магістранту надається право обрати тему, визначену кафедрою.

Здобувач вищої освіти, за погодженням із керівником може запропонувати свою тему дослідження за умов відповідного обґрунтування доцільності її розробки, що залежить від місця роботи, можливостей отримання необхідної інформації на базі дослідження.

2.3. Теми кваліфікаційних робіт мають бути пов'язані, як правило, з напрямками основних науково-дослідних робіт відповідних кафедр або продовжувати (узагальнювати) результати дослідницької роботи їх авторів, проведених в період навчання в академії (участь в НДТ).

2.4. Персональний розподіл тем кваліфікаційних робіт з одночасним призначенням наукових керівників затверджується наказом ректора академії за поданням Вченої ради з урахуванням графіка навчального процесу для студентів денної/заочної форми навчання.

2.5. До керівництва кваліфікаційними роботами залучаються викладачі, які мають наукові ступені, вчені та/або почесні звання.

До керівництва кваліфікаційними роботами можуть залучатися також висококваліфіковані фахівці (доктори і кандидати наук) з інших закладів вищої освіти.

За службовою запискою завідувача кафедри, узгодженою з першим проректором, у магістранта може бути замінено наукового керівника або скоригована тема магістерського дослідження.

2.6. На консультування, керівництво кваліфікаційною роботою керівнику виділяється 33 год. За керівником закріплюється до 5 магістерських робіт.

Крім того, виділяється навчальне навантаження обсягом до 4 годин на рецензування однієї кваліфікаційної роботи та по 0,5 годин голові та кожному з членів державної екзаменаційної комісії.

2.7. Науковий керівник несе відповідальність за якість поданої до захисту кваліфікаційної роботи; йому ставиться за обов'язок:

- розробка, подання на засідання кафедри і подальше затвердження завідувачем кафедри завдання для виконання кваліфікаційної роботи;
- проведення консультацій з методики написання роботи та її змісту;
- контроль за ходом виконання плану-графіка;
- складання письмового відгуку про роботу (Додаток 3).

3. Організація виконання кваліфікаційної роботи

3.1. Виконання кваліфікаційних робіт проводиться за індивідуальними планами, схваленими відповідними кафедрами і затвердженими деканом факультету.

3.2. Головними етапами виконання кваліфікаційної роботи є:

- - вибір теми, отримання завдання (*Додаток 1*) для виконання роботи;
- - підбір і вивчення літератури, а також, за необхідністю, практичних матеріалів;
- - складання плану роботи;
- - складання плану-графіка виконання роботи (*Додаток 2*);
- - підготовка роботи;
- - консультації;
- - апробація результатів роботи у вигляді доповідей на конференціях, публікації тез доповідей у матеріалах конференцій, статей у журналах;
- - перевірка роботи на плагіат;
- - подання роботи науковому керівникові, отримання відгуку та усунення зазначених у ньому зауважень;
- - передзахист;
- - рецензування роботи (*Додаток 4*).

3.3. Робота за однією темою декількох магістрантів не дозволяється.

3.4. Магістрант зобов'язаний регулярно відвідувати консультації наукового керівника, подавати йому матеріал згідно з планом-графіком виконання роботи, узгоджувати зміст і хід виконання визначених у плані-графіку етапів, усувати зазначені керівником недоліки. При систематичних порушеннях плану-графіка підготовки кваліфікаційної роботи науковий керівник може виносити на засідання кафедри питання про недопуск магістранта до захисту.

3.5. Перевірка кваліфікаційної роботи на плагіат здійснюється відповідальною особою з перевірки академічних і наукових текстів, призначеною наказом ректора, в системі виявлення текстових збігів / ідентичності / схожості, рекомендованій МОН України та визначеній академією.

3.6. Завершена й підписана студентом робота разом з відгуком наукового керівника в установленій кафедрою термін подається на кафедру та реєструється в спеціальному журналі.

3.7. Кафедра визначає зовнішніх рецензентів із числа професорсько-викладацького складу, інших закладів вищої освіти чи провідних спеціалістів-практиків і направляє їм кваліфікаційні роботи.

Система оцінювання кваліфікаційної роботи спирається на такі параметри, які мають бути зазначені в рецензії:

- актуальність і перспективність теми дослідження,
- глибина аналізу спеціальної літератури, у тому числі й використання новітніх праць як вітчизняних, так і зарубіжних фахівців,
- ступінь наукової новизни,
- методика дослідження,
- достовірність і верифікованість висновків,
- логіка викладення матеріалу,
- стиль, мова і орфографія викладення матеріалу;
- належне оформлення роботи у відповідності до вимог.

3.8. Передзахист проводиться за місяць до захисту кваліфікаційних робіт з метою визначення ступеня готовності роботи і магістранта до захисту.

3.9. Кваліфікаційна робота подається на розгляд Екзаменаційної комісії за десять днів до захисту після попереднього обговорення і прийняття відповідної рекомендації на засіданні кафедри.

3.10. Після прийняття рішення про допуск кваліфікаційних робіт до захисту вивішується оголошення з повідомленням про дату проведення відкритого засідання Екзаменаційної комісії із зазначенням прізвищ студентів-магістрантів, їх наукових керівників та тем магістерських робіт, що захищатимуться.

3.11. Протягом тижня перед захистом кваліфікаційних робіт з ними можуть ознайомитися на відповідних кафедрах усі бажаючі.

3.12. Зміст рецензії доводиться до магістрантів за сім днів до захисту.

3.13. Внесення змін до роботи після отримання рецензії не допускається.

4. Структура кваліфікаційної роботи

Структура кваліфікаційної роботи, як правило, включає: титульний аркуш, зміст, вступ, основну частину, висновки, додатки, список використаної літератури тощо. Обсяг 60-80 аркушів.

4.1. У вступі зазначається актуальність і важливість теми, наукова новизна, ступінь її розробленості, формулюються мета та завдання, характеризуються практичні матеріали, які використовуються автором, а також структура роботи.

4.2. Основна частина кваліфікаційної роботи може мати декілька підрозділів, у яких викладаються теоретичні аспекти теми на підставі аналізу використаних публікацій, розглядаються дискусійні питання, формулюється позиція автора; проводиться опис магістрантом спостережень і експериментів, методики дослідження, аналізу експериментальних даних тощо. Підрозділи повинні мати заголовки, які відображають її зміст.

4.3. У висновках робляться підсумки роботи, формулюються головні результати, до яких дійшов автор, а також рекомендації про можливість впровадження отриманих результатів дослідження в практичну діяльність.

4.4. Список використаної літератури складається відповідно до вимог оформлення наукових робіт та вміщує наукову літературу, матеріали періодичних видань, практичні матеріали тощо.

4.5. Додатки до кваліфікаційної роботи можуть бути подані у вигляді графіків, анкет, таблиць, схем, фотографій, аналітичних довідок, що ілюструють зміст роботи.

5. Захист кваліфікаційних робіт

5.1. Захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії, затвердженої наказом ректора академії у встановленому Міністерством освіти і науки України порядку, на яке крім магістрантів, кафедрами запрошуються наукові керівники й рецензенти, також можуть бути присутні викладачі, співробітники кафедр.

У виняткових випадках, пов'язаних із запровадженням карантинних заходів, воєнного стану тощо, дозволяється захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи із застосуванням засобів дистанційного навчання відповідно до Положення про організацію освітнього процесу за дистанційною формою в

особливий період.

5.2. Рішення про допуск кваліфікаційних робіт до захисту приймає декан факультету за поданням кафедри, під керівництвом якої виконувалася робота.

Екзаменаційній комісії подаються такі документи:

- а) список магістрантів;
- б) бланки протоколів засідання комісії;
- в) друкований примірник кваліфікаційної роботи;
- г) відгук наукового керівника про кваліфікаційну роботу та оцінка наукового керівника;
- г) рецензія на кваліфікаційну роботу та оцінка рецензента;
- д) ілюстративний матеріал (плакати, макети, таблиці, електронні презентації тощо);
- е) довідка про перевірку на плагіат;
- є) зведена відомість про виконання магістрантом навчального плану і отримані ним оцінки з теоретичних дисциплін, практик, державних екзаменів;
- ж) інші матеріали (публікації, акти про запровадження тощо), які підтверджують ефективність навчальної і дослідницької роботи магістрантів.

5.3. На захист однієї кваліфікаційної роботи відводиться до 30 хвилин.

5.4. Порядок захисту кваліфікаційної роботи передбачає:

- а) представлення магістранта та поданих документів;
- б) виступ магістранта з питань кваліфікаційної роботи (до 15 хвилин);
- в) відповіді магістранта на запитання членів ЕК і присутніх;
- г) представлення відгуку наукового керівника;
- д) наукова дискусія по темі дослідження кваліфікаційної роботи;
- е) прийняття ухвали ЕК про результати захисту шляхом відкритого голосування.

5.5. Обговорення результатів захисту та виставлення оцінок проводиться на відкритому засіданні ЕК після завершення захисту всіх робіт, запланованих на це засідання.

5.6. Оцінювання кваліфікаційної роботи здійснюється відповідно до «Положення про критерії оцінювання знань і вмінь студентів у Черкаській медичній академії» і складається з трьох частин: оцінки керівника та консультанта кваліфікаційної роботи; оцінки рецензента кваліфікаційної роботи; оцінювання захисту кваліфікаційної роботи Екзаменаційною комісією.

5.7. Магістрант має право подати апеляцію щодо рішення комісії за результатами захисту кваліфікаційної роботи тільки в день захисту.

5.8. Після завершення роботи комісії по захисту кваліфікаційних робіт секретар виставляє оцінки в залікові книжки й на титульному аркуші кваліфікаційної роботи, де всі члени комісії ставлять свої підписи.

5.9. У разі нез'явлення магістранта на захист кваліфікаційної:

- з поважних, документально підтверджених причин - голові ЕК надається право призначати захист кваліфікаційної роботи в інший час;
- з неповажних причин – в протоколі комісії відзначається, що магістрант не з'явився.

5.10. Студент, який не з'явився на захист кваліфікаційної роботи з неповажних причин, за результатами захисту кваліфікаційної роботи отримав оцінку «незадовільно» або чия робота не була допущена до захисту, відраховується з академії. Йому видається академічна довідка встановленого Міністерством освіти та науки України зразка. Повторний захист кваліфікаційної роботи дозволяється тільки під час роботи наступної екзаменаційної комісії.

6. Оформлення, зберігання та використання кваліфікаційних робіт

6.1. Кваліфікаційна робота оформлюється відповідно до методичних рекомендацій.

6.2. Кваліфікаційна робота повинна бути прошита друкарським способом у твердій палітурці.

6.3. У разі використання наукових результатів, ідей, публікацій та інших матеріалів інших авторів у тексті роботи обов'язково повинні бути посилання на публікації цих авторів у квадратних дужках з вказанням порядкового номера у списку літератури та сторінки, наприклад [10,156]. Фрагменти оприлюднених (опублікованих) текстів інших авторів (цитати) можуть включатися до роботи виключно із посиланням на джерело (крім фрагментів, які не несуть самостійного змістовного навантаження).

6.4. Після захисту кваліфікаційні роботи зберігаються в бібліотеці академії, а їх електронні варіанти в Електронному архіві академії протягом п'яти років в умовах, які виключають можливість їх втрати або плагіату.

6.5. Результати досліджень, виконаних авторами кваліфікаційних робіт, можуть використовуватися в освітньому процесі та науковій роботі з обов'язковим дотриманням авторського права.

6.6. За запитом установ чи організацій ректор академії (перший проректор) має право дозволити копіювання кваліфікаційних робіт. За наявності в роботі винаходів або раціоналізаторських пропозицій дозвіл на зняття копії видається тільки після оформлення відповідного замовлення на авторські права.

6.7. Кваліфікаційні роботи, які мають вагоме науково-практичне значення, можуть бути рекомендовані для опублікування у вигляді окремих навчальних посібників.

6.8. Згідно з нормативними документами після закінчення терміну зберігання друкованих версій кваліфікаційних робіт комісія, яка створюється наказом ректора академії, приймає рішення про списання робіт (списання кваліфікаційних робіт оформляється відповідним актом).

6.9. Здобувачам вищої освіти, які успішно захистили кваліфікаційну роботу, екзаменаційна комісія ухвалює рішення про присвоєння другого (магістерського) рівня вищої освіти та видачу відповідного диплома.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Черкаська медична академія

Кафедра _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(посада, вчене звання)

(підпис) (ім'я, прізвище)
_____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ
для виконання кваліфікаційної роботи

Магістранту _____
(прізвище, ім'я, по батькові, спеціальність)

Науковий керівник _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

(вчений ступінь, вчене звання, посада)

1. Тема _____

2. Термін подання магістрантом виконаної роботи «__» ____ 20__ р.

3. Перелік основної літератури, матеріалів практики (вихідні дані) _____

4. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, що підлягають розробці)

5. Приблизний перелік графічного матеріалу (таблиці, графіки, діаграми, слайди тощо)

6. Консультанти з роботи (із визначенням консультантів з окремого питання теми)

Науковий керівник

(підпис)

Завдання отримав

_____ 20__ р.

(підпис магістранта)

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Черкаська медична академія

Кафедра _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(посада, вчене звання)

(підпис) ім'я, прізвище)
_____ 20__ р.

ПЛАН-ГРАФІК
виконання кваліфікаційної роботи

Тема: _____

Магістрант _____
(прізвище, ім'я, по батькові, спеціальність)

№№ з/п	Розділи, підрозділи та їх зміст	Термін виконання	Відмітка наукового керівника про виконання

Підпис магістранта _____

**ВІДГУК
на кваліфікаційну роботу**Магістрант _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

(спеціальність)

Назва теми: _____

Науковий керівник _____
(вчений ступінь, вчене звання)

Відгук керівника повинен бути суворо індивідуальним. Він складається у вільній формі з обов'язковим висвітленням таких основних питань:

- відповідність змісту кваліфікаційної роботи темі (завданню) на роботу;
- обсяг розкриття теми;
- особистий внесок автора роботи в розробку теми. Ступінь його самостійності, ініціативність, уміння проводити дослідження, узагальнювати дані практики, наукової літератури та робити правильні висновки;
- використання в роботі сучасних методів дослідження, аналітичних прийомів, засобів сучасної обчислювальної техніки;
- питання, які особливо виокремлюють кваліфікаційну роботу; недоліки роботи;
- рекомендації, побажання;
- можливість практичного використання роботи або її окремих частин у практиці;
- інші питання;
- висновки (визначається рівень підготовленості студента, дається оцінка кваліфікаційній роботі, висловлюється думка про можливість допуску до захисту).

Науковий керівник:

(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ 20__ р.

З відгуком ознайомлений:

(підпис магістранта)

_____ 20__ р.

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну роботуМагістранта _____
(прізвище, ім'я, по батькові, спеціальність, ОПП)

ТЕМА: _____

ЗМІСТ РЕЦЕНЗІЇ

Рецензія повинна вміщувати:

- висновок про відповідність роботи завданню на її виконання;
- оцінку якості виконання кожного розділу роботи;
- оцінку ступеню розробки нових питань, оригінальності рішень (пропозицій), теоретичної та практичної

важливості роботи.

У рецензії необхідно відобразити позитивні напрацювання та недоліки роботи. Рецензія пишеться у вільній формі з обов'язковим висвітленням таких питань:

- актуальність і новизна теми;
- ступінь вирішення поставлених студентом магістратури завдань;
- обсяг, логічна стрункість і грамотність викладання питань теми;
- ступінь науковості (методи дослідження, постановка проблем, аналіз наукових думок, обґрунтованість й аргументованість висновків і пропозицій, їх важливість тощо);
- рівень самостійної роботи автора в розкритті питань теми;
- обсяг, достатність і достовірність практичних матеріалів, уміння аналізувати та узагальнювати практику;
- повнота використання нормативних актів і літературних джерел;
- помилки, неточності, суперечні положення, зауваження з окремих питань і в цілому по роботі (із зазначенням сторінок);
- правильність оформлення роботи;
- інші питання на розсуд рецензента;
- висновок про відповідність роботи наданим вимогам, пропозиції щодо оцінки за чотирьохбальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

РЕЦЕНЗЕНТ _____
(прізвище, ім'я, по батькові)_____
(вчений ступінь, вчене звання)_____
(місце роботи, займана посада)

_____ 20 ____ р.

(підпис)

Запис інспектора відділу кадрів, який засвідчує підпис рецензента, завірений печаткою.

З рецензією ознайомлений:

(підпис магістранта)

_____ 20 ____ р.